Сәламәтлек

ДАРУ ҮСЕМЛЕКЛӘРЕ

Үсемлекләрне авыруларны дәвалау һәм сәламәтлекне ныгытыу максатында бик борынгы заманнардан ук куллана башлаганнар. «Тере даруханәдән - табигать байлыкларыннан - таш гасыр кешеләре үк файдаланган. Үсемлекләрне дәвалау максатында куллану турындагы мәгълүматлар буыннан буынга бирелеп килгән. Бу турыда борынгы мифларда, риваятьләрдә һәм әкиятләрдә дә күп тапкырлар искә алына.

Язма әдәбият барлыкка килгәч, үсемлекнең файдалы үзлекләре турындагы мәгълүматларны махсус китапларга теркәп бара башлаганнар, ә бу исә аларны тормышта куллану даирәсен тагын да киңәйткән.

Дару үләннәреннән файдалану турындагы беренче язма мәгълүматлар безнең эрага кадәр 3000 ел чамасы элек хәзерге Гыйрак территориясендә урнашкан шумерлар дәүләтенең иң борынгы культура һәйкәлләрендә табылган. Медицинаның нигез салучысы булып Гиппократ санала (безнең эрага кадәр 460-370 еллар), ул 236 үсемлекне кулланган һәм аларны тасвирлап биргән. Борынгы Рим табибы, борынгы заман ботаникларының иң беренчеләреннән булган Теофрастның шәкерте Диоскорид безнең эраның 1 гасырында үзенең «Дарулар турында» дип аталган әсәрендә үсемлекләрдән, хайваннардан һәм минераль матдәләрдән алынган барлык билгеле медикаментларны тасвирлый һәм аларны системага сала. Бу китаптан XIX гасырга кадәр файдаланалар.

Европада Авиценна (Әбугалисина) исеме белән билгеле булган күренекле таҗик табибы, философ һәм шагыйрь үзенең «Табиблык гыйлеме кануны» дигән китабында X-XI гасырларда ук үсемлекләрнең инде 900гә якын тере файдаланылу турында мәгълүматлар китерә. Әлеге чын медицина белемнәре энциклопедиясе - Греция, Рим, Һиндстан һәм Урта Азия табибларының гомуми карашлары һәм тәҗрибәләре йомгагы - күп гасырлар буе Европада һәм Шәрык илләрендә мәҗбүри кулланма була.

Дару үсемлекләре Әрмәнстанда, Грузия, Европаның башка илләрендә дә борын-борын заманнардан ук киң кулланылган.

Ә инде Россиядә 1581 елда беренче даруханә - Даруханә палатасы ачыла, беренче «Табиб китабы» («Травник») басылып чыга. XVI-XVII гасырларда медицина һәм даруханә эше буенча иң югары дәүләт органы Даруханә приказы була, ул патша сараена һәм гаскәрләргә хезмәт күрсәтү өчен төзелә. Петр I заманында хосусый даруханәләр оештырып җибәрелә, алар даруханә бакчаларында дару үләннәре әзерләү һәм үстерү белән шөгыльләнәләр. Күп кенә, хәзер инде һәркем тарафыннан танылган дару үсемлекләре медицинага Россиядә шушы чорда керә. 1724 елда төзелгән Фәннәр академиясе экспедицияләре эшчәнлеге күп кенә яңа, шул санда илебезнең башка халыклары тарафыннан файдаланыла торган дару үсемлекләрен эзләп табарга мөмкинлек бирә.

Әйе, бу әлек шулай булган. Ә бүгенге көндә, фән һәм техника чәчәк аткан заманда, дару үсемлекләренең абруе төшмәдеме соң? Алар үз әһәмиятләрен югалтмадылармы? Юкса бит хәзер күпләгән дару препаратлары органик һәм органик булмаган кушылмаларны турыдан-туры синтезлап барлыкка китерелә. Нык үскән химия заманында ниндидер үлән һәм тамырлар җыеп йөрү искелек калдыгы, борынгы мәгарә кешеләре эшен дәвам иттерү түгелме?

Һич юк. Кеше үз организмының тормыш эшчәнлеге процессларын түгел, ә фәкать әйләнә-тирә мохитне генә танымаслык булып үзгәртә алды. Әле һаман да бик күп авыруларны, шул исәптән, киң таралган йөрәк-кан тамырлары авыруларын, күп очракта үсемлек чималы ярдәмендә генә дәвалап була.

Кеше организмы табигый азык-төлекне гасырлар буе файдаланган, аңа күнеккән, аның өчен табигать - үзе даруханә.

Ә яшел даруханә кешеләргә һәрчак тугрылыклы хезмәт итә - аңа үзенең мул бүләген - даруларын бирә. Тик бу байлыктан акыллы файдалана белергә өйрәнергә генә кирәк.

Уйланырга урын бар

Бик сәер, 50 сумлык акчаны мәчеткә бирсәк, ул безгә бик күп булып, ә базарда калдырсак сизелмәстәй аз кеби тоела.

Сәер, Аллаһы Тәгаләне олылап бер сәгать догалар укысак, ул вакыт безгә бик озак булып, ә теливизор карап утырсак, шул ук вакыт бик кыска тоела.

Сәер, догалар уку, догалар өйрәнү өчен безгә фикеребезне туплау авыр-мәшәкатле булса, танышлар белән әңгәмә кору берни дә тормый.

Гаҗәеп бит, без кайчак Коръәни-Кәримнең бер сүрәсен укырга авырсынабыз, ә урам хәбәрләрен бер ишетүгә отып калабыз һәм башкаларга да сөйли алабыз.

Сәер, без имеш-мимешләрне җиңел - бер ишетүдә үк отып алабыз һәм кабатлап сөйли дә алабыз, ә Коръәни-Кәримдә язылганнарга бик авыр ышанабыз.

Сәер, безнең барчабыз оҗмахка (җәннәткә) керергә тели (хыяллана), ә менә шуңа ирешү өчен кыл да кыймылдатмый.

Сәер, без бер үк вакытта судья да, адвокат та була алабыз: башкаларның гөнаһлары турында сүз барса, без судья, ә үзебезнең гөнаһларыбыз турында сүз барса, без адвокат.

Сәер, барлык кешеләр дә югарыда язылганнар алар өчен түгел, ә башкалар өчен язылганнар диеп уйлыйлар.

Өфөлә намаҙ ваҡыты

Йомадиәл әүүәл-Йомадиәл ахыр
2014 - 2015 миләди йыл. 1436 һижри йыл.

Йомадиәл әүүәл, Йомадиәл ахыр	Аҙна көндәре	Март	Иртәнге намаҙ	Ҡояш сығы	Өйлә нам.	Икен. нам.	Аҡшам.	Йәстү намаҙы
1	Йома	20	6.59	8.29	13.30	17.00	18.30	20.00
2	Шәмбе	21	6.57	8.27	13.30	17.02	18.32	20.02
3	Йәкшәмбе	22	6.55	8.25	13.30	17.04	18.34	20.04
4	Дүшәмбе	23	6.52	8.22	13.30	17.06	18.36	20.06
5	Шишәмбе	24	6.50	8.20	13.30	17.08	18.38	20.08
6	Шаршамбы	25	6.48	8.18	13.30	17.10	18.40	20.10
7	Кесе йома	26	6.45	8.15	13.30	17.12	18.42	20.12
8	Йома	27	6.43	8.13	13.30	17.14	18.44	20.14
9	Шәмбе	28	6.41	8.11	13.30	17.17	18.47	20.17
10	Йәкшәмбе	1	6.38	8.08	13.30	17.19	18.49	20.19
11	Дүшәмбе	2	6.36	8.06	13.30	17.21	18.51	20.21
12	Шишәмбе	3	6.33	8.03	13.30	17.23	18.53	20.23
13	Шаршамбы	4	6.31	8.01	13.30	17.25	18.55	20.25
14	Кесе йома	5	6.29	7.59	13.30	17.27	18.57	20.27
15	Йома	6	6.26	7.56	13.30	17.29	18.59	20.29
16	Дүшәмбе	7	6.24	7.54	13.30	17.31	19.01	20.31
17	Шишәмбе	8	6.21	7.51	13.30	17.33	19.03	20.33
18	Шаршамбы	9	6.19	7.49	13.30	17.35	19.05	20.35
19	Кесе йома	10	6.16	7.46	13.30	17.37	19.07	20.37
20	Йома	11	6.14	7.44	13.30	17.39	19.09	20.39
21	Шәмбе	12	6.11	7.41	13.30	17.40	19.10	20.40
22	Йәкшәмбе	13	6.09	7.39	13.30	17.42	19.12	20.42
23	Дүшәмбе	14	6.06	7.36	13.30	17.44	19.14	20.44
24	Шишәмбе	15	6.04	7.34	13.30	17.46	19.16	20.46
25	Шаршамбы	16	6.01	7.31	13.30	17.48	19.18	20.48
26	Кесе йома	17	5.59	7.29	13.30	17.50	19.20	20.50
27	Йома	18	5.56	7.26	13.30	17.52	19.22	20.52
28	Шәмбе	19	5.54	7.24	13.30	17.54	19.24	20.54
29	Йәкшәмбе	20	5.51	7.21	13.30	17.56	19.26	20.56

Безгә язалар

Бисмилләһир-рахмәәнир-рахиим.

Барыбызны да Аллаһ Раббыбызга иң яхшы булган Ислам сәламе белән сәламлибез, сәламәтлек телибез «Әссәләмәгаләйкүм вәрахмәтуллаһи вәбәрәкатуһ!» Мәрхәмәтле вә рәхимле Мөгаллимә вә Мөгаллимнәребезне, хөрмәтле шәкертләребезне буелгысы уку елыбызны тәмам итүебезне тәбриклибез! Дүртөйлә касабасындагы «Мирас» мәчетендә буелгысы елның дини укуларыбызны тәмам иттек: «Уку инә белән кое казуга» тиңләнсә дә, Иншалла һәр уку елында саватлы - фәһемле белемнәр алып, тәҗвид кагыйдәләрен тирәнтен өйрәнергә тырышып, Ҡөрьән китабын ачып укый белә башлау бәхетенә өлгәштек. Олы рәхмәтебез, мөгәлимнәребез: Рамиль Хаҗиев, ахун да ул, дәрәҗәсе дә зур, белеме дә зур, Рәиф Нурислам улына, Фәнкәр Гилем улына. Үз белемнәренә таянып, һәр ел ничәмә шәкертләрне өйрәтеп, иманлы изге юлга чыгаралар. Әлфия ханум - олы белемле мөгәлимә, бик тырыш, бар яклап та. Безне өйрәтергә әзер булучы хәстәрлекле югары белемле мөгәлимәгә олы рәхмәтлебез! Дингә - изге иманга йөз тартучыларның тагын да күбрәк булуын те-либез! Сезләрдән алган ка-дерле белемнәребез нык булсын, һәр адымнарыбызда юл башчы булсын бу елгысы уку елы тәмам булу бәйрәмебез Мө-бәрәк булсын! Һәр барчыбыз ла сәламәтлек бәхетле тәүфиклы булыйк!

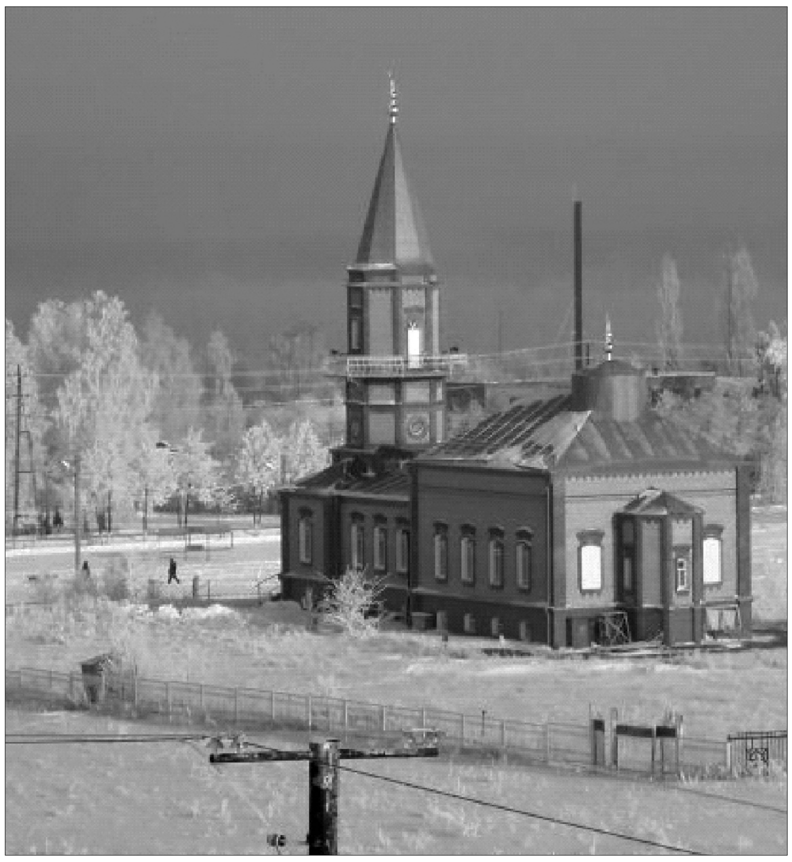

Сезләрне хөрмәт итүче Фәнүнә апагыз. Кадерле редакция хезмәткәрләренә зур-зур сәламнәр, уңышлар телимен! Олы шатлык дин юлына йөз тотып мәчетләрдә белем алуыбыз!

«Рисәләтне» һәр ел аламын, Иншалла.